

The background image shows a large industrial facility, likely a steel mill, with a massive blue overhead crane. Two workers in blue and yellow high-visibility suits and hard hats (one red, one white) are walking on a metal walkway in the foreground. The crane has a label that reads "M.A.N. 58t x 30.9m".

Publieksjaarverslag 2010

Op weg naar een gezonde toekomst

STICHTING PENSIOENFONDS HOOGOVENS
zeker nu, zeker later

Inhoud

Zuinig op vertrouwen

4

Wim Hamers is de nieuwe voorzitter van Pensioenfonds Hoogovens. 'Het vertrouwen in ons is groot. Daar moeten we heel zuinig op zijn.'

Succesvol én duurzaam beleggen

6

Beleggen moet geld opleveren. Maar als pensioenfonds kijken we óók naar bijvoorbeeld milieu en sociale omstandigheden.

Tevreden over dienstverlening

8

Deelnemers en gepensioneerden zijn tevreden over onze dienstverlening. We blijven hard werken aan tijdige, duidelijke en betrouwbare informatie.

Langer leven, langer pensioen

10

We worden ouder en dat betekent extra kosten voor het pensioenfonds. In totaal hebben we er bijna 800 miljoen euro voor gereserveerd.

Goed rendement

12

In 2010 haalde het pensioenfonds een beleggingsrendement van 6,4%. Voor groei, ook op lange termijn, is het noodzakelijk op een verantwoorde manier te beleggen.

Dekkingsgraad omlaag

14

De dekkingsgraad, de verhouding tussen ons vermogen en onze verplichtingen, daalde vorig jaar. Dat kwam vooral door de hogere levensverwachting.

Cijfers op een rij

15

De belangrijkste ontwikkelingen van 2010 in cijfers. U ziet in één oogopslag hoe het afgelopen jaar verliep.

‘Uitgangspositie is goed, die willen we versterken’

Pensioenfonds Hoogovens heeft sinds 1 februari een nieuwe voorzitter: Wim Hamers. Hij vertelt wat zijn ambities zijn. ‘We zijn een goed pensioenfonds en dat willen we versterken. Het vertrouwen van deelnemers en gepensioneerden is groot. Daar moeten we heel zuinig op zijn.’

Wat wil de nieuwe voorzitter bereiken?

‘Punt één is dat ik er samen met alle andere betrokkenen voor wil zorgen dat het pensioenfonds toekomstbestendig is en blijft. Daarvoor wil ik allereerst een goede vertrouwensband opbouwen met alle geledingen in het bestuur, met de toezichthoudende instanties, met de externe deskundigen en natuurlijk met de mensen van het pensioenfonds.’

Er was dit jaar opnieuw geen ruimte om de pensioenen te laten meegroeien met de loon- en prijsstijging.

‘Nee, en dat is natuurlijk vervelend. Ik kan het uitleggen aan de hand van de dekkingsgraad. Dat is de verhouding tussen ons vermogen en onze verplichtingen: de pensioenen die we nu en in de toekomst moeten betalen. Onze beleggingen hebben vorig jaar een goed rendement laten zien, waardoor ons vermogen weer aangroeide. Maar daar stonden andere factoren tegenover: de historisch lage rente en de hogere levensverwachting. Daardoor gingen onze verplichtingen nog harder omhoog. In een paar jaar tijd hebben we rond de 800 miljoen euro extra opzij moeten zetten voor die hogere levensverwachting. Dat geld hebben we voor een flink stuk verdiend met onze beleggingen. Het betekent dat er genoeg geld is om mensen

straks voor langere tijd een goed pensioen te kunnen geven. Maar én én kan niet. We kunnen niet én langer uitbetalen én tegelijkertijd nu ook de pensioenen verhogen. We blijven volop streven naar het verhogen van de pensioenen, al kunnen we niets garanderen. Ik wil benadrukken dat we één van de zeer weinige pensioenfondszen zijn met een voorwaardelijke eindloonregeling. Onze deelnemers bouwen dus aan een pensioen dat - tot een bepaalde grens - is gekoppeld aan hun laatstverdiende loon. Dat is in Nederland tegenwoordig echt uitzonderlijk. Verreweg de meeste regelingen zijn middelloonregelingen. Daarbij is het pensioen dus gekoppeld aan het gemiddelde van het loon dat je tijdens je dienstverband verdient.’

Hoe zorgt het pensioenfonds ervoor dat het klaar is voor de toekomst?

‘Door het goede wat we hebben te behouden en zo robuust mogelijk te maken. Daarbij is het zaak om verstandig en slagvaardig om te gaan met de belangrijke externe invloeden. Denk aan de ontwikkelingen op de financiële markt, de rente en de inflatie, de levensverwachting. We willen op verantwoorde wijze onze beleggingsrendementen behalen, met beheersbare risico's. Tijdens de kre-

In het kort

Wim Hamers is 56 jaar. Sinds 1 februari van dit jaar is hij in dubbel opzicht de opvolger van Jacques van Exter: als managing director van Tata Steel Nederland Services BV en als voorzitter van het bestuur van Stichting Pensioenfonds Hoogovens. In zijn vorige functie was hij directeur Europese Zaken bij Tata Steel en behartigde hij ruim drie jaar de belangen in Brussel. Eerder was hij onder meer commercieel directeur

bij Corus Packaging Plus en bij Corus Colors.

Hamers blijft voorzitter van de Vereniging Nederlandse Metalurgische Industrie (VNMI), de branchevereniging van Nederlandse producenten van ruwe metalen, metaallegeringen en halffabricaten daarvan. Ook is hij lid van de executive committee van Eurometaux, de belangenorganisatie van de non-ferro metaalindustrie in Brussel.

dietcrises van 2008/2009 zijn de verliezen die wij hebben opgelopen daardoor inderdaad redelijk beperkt gebleven. Zeker vergeleken met de meeste andere pensioenfondsen, maar we hebben toch een gevoelig verlies moeten incasseren.

Dit jaar gaan we kijken of we, in het licht van de huidige marktomstandigheden, de manier waarop we beleggen kunnen verbeteren.'

Veel deelnemers en gepensioneerden zeggen: we hoeven ons er niet druk over te maken, het is bij ons pensioenfonds goed geregeld.

'Dat grote vertrouwen is heel waardevol en dat moeten we koesteren. Tegelijk is het eigenlijk niet goed als deelnemers zich er helemaal niet mee bezighouden. Het pensioenbewustzijn moet echt omhoog. Het is je eigen verantwoordelijkheid als deelnemer om je in je pensioensituatie te verdiepen. Maar dat lukt alleen als je het begrijpt en als het zo wordt gepresenteerd dat het je meer gaat interesseren. Daar helpen we bij.'

Hoe kijkt u aan tegen het landelijke pensioenakkoord?

'Dat wordt voor de komende tijd natuurlijk een belangrijk punt. Op dit moment (juni) is het niet duidelijk of het akkoord ook omgezet

wordt in wetgeving. Pas als dat gebeurt kan het worden vertaald naar de pensioenregeling bij Tata Steel Nederland, dat is een zaak voor de onderneming en de vakorganisaties. En daarna is het aan ons om het toe te passen en vooral ook om het goed uit te leggen. Wat verder weg, maar zeker ook belangrijk, zijn de Europese ontwikkelingen op pensioengebied. We hebben in Nederland nog steeds één van de allerbeste pensioenstelsels, veel andere landen staan er een stuk slechter voor.'

Pensioen is en blijft taai en ingewikkeld.

'Dat is zo, maar dat is meteen ook een extra reden om hard te blijven werken aan goede communicatie. Pensioen is niet alleen ingewikkeld, het is voor de mensen ook erg belangrijk. Het gaat erom dat we zo helder en duidelijk mogelijk uitleggen hoe het pensioen in elkaar zit en wat deelnemers en gepensioneerden van ons mogen verwachten. Dat doen we op allerlei manieren. Schriftelijk en via onze digitale pensioenplanner, maar ik vind ook de persoonlijke voorlichting een groot goed. We hebben mensen met veel kennis en ervaring en de hulp is heel toegankelijk. Dat wordt alom gewaardeerd zoals ook dit jaar weer gebleken is uit het tevredenheidsonderzoek onder deelnemers en gepensioneerden.'

Succesvol én duurzaam beleggen

Organisaties moeten de doelen bereiken waarvoor ze zijn opgericht. Maar dat moet ook op een degelijke manier gebeuren. De samenleving wil meer en meer van organisaties weten hoe zij omgaan met bijvoorbeeld het milieu en sociale omstandigheden en hoe het ondernemingsbestuur in elkaar zit. Dat heet maatschappelijk verantwoord ondernemen, of ook wel duurzaam ondernemen. Als pensioenfonds besteden we er nadrukkelijk aandacht aan in ons beleggingsbeleid.

Voorop staat natuurlijk het financiële belang van de deelnemers en gepensioneerden: beleggen moet rendement opleveren om voldoende pensioen te kunnen betalen. Maar het pensioenfonds kijkt ook naar de gevolgen van de beleggingen voor de maatschappij. We letten dus goed op waarin we precies beleggen. Daarbij kijken we naar drie factoren: milieu, sociale omstandigheden en ondernemingsbestuur. Bij dat laatste gaat het bijvoorbeeld ook om de salarissen en bonussen die worden uitbetaald aan de topmensen van ondernemingen waarin we beleggen.

Het nastreven van zo hoog mogelijke beleggingsopbrengsten is goed te combineren met duurzaam beleggen. Ons pensioenfonds kijkt naar de lange termijn en is niet uit op succes op korte termijn. Bij duurzaam beleggen is dat ook zo. Dus je kunt zeggen dat duurzaam en succesvol beleggen, met een visie voor de lange termijn, een goede combinatie vormen. In de praktijk geven we daar op verschillende manieren inhoud aan.

Wel of niet beleggen

De eerste vraag is natuurlijk: waarin beleg je wel, en waarin niet? We hebben geen 'zwarte lijst' van bedrijven en beleggingsfondsen, maar we gaan wel degelijk na of de organisaties waarin we beleggen, passen bij een duurzaam beleggingsbeleid. De Verenigde Naties spant zich in voor

Stemgedrag 2010

In 2010 hebben er in totaal 561 aandeelhoudersvergaderingen plaatsgevonden van bedrijven waarin het pensioenfonds aandelen heeft. Op 531 van die vergaderingen (95%) heeft het pensioenfonds gestemd.

In totaal ging het om ruim 4.000 agendapunten. In bijna 500 gevallen stemde het pensioenfonds tegen een voorstel van het management of van de aandeelhouders. Daarbij ging het bijvoorbeeld 57 keer om het toekennen van hoge beloningen aan bestuurders en 177 keer om bestuursbenoemingen. Verder stemde het pensioenfonds een aantal keren tegen voorstellen die verband hielden met onder meer milieu, mensenrechten, gezondheid, militaire kwesties en dierenbescherming.

Op de website rapporteert het pensioenfonds ieder kwartaal over de grote lijnen van het stemgedrag.

duurzaam beleggen. De United Nations Principles for Responsible Investment (UNPRI) hanteert zes principes op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en ondernemingsbestuur.

In 2010 heeft het pensioenfonds de aanbevelingen van UNPRI bestudeerd en besloten deze te gaan volgen.

Stemrecht als aandeelhouder

Als belegger zijn we automatisch ook aandeelhouder in bedrijven en hebben we stemrecht tijdens aandeelhoudersvergaderingen.

Aangezien de aandeelhoudersvergaderingen over de gehele wereld plaatsvinden is het voor het pensioenfonds niet mogelijk om iedere aandeelhoudersvergadering zelf bij te wonen en te stemmen.

Om toch van ons stemrecht gebruik te maken werkt het pensioenfonds met 'proxy voting'.

Hierbij stemt het pensioenfonds bij volmacht: een gespecialiseerd bedrijf geeft het pensioenfonds voor een aandeelhoudersvergadering stemadvies over de agendapunten die aan de orde zullen komen en stemt vervolgens namens en volgens de wens van het pensioenfonds. Het pensioenfonds kan uiteraard afwijken van het stemadvies.

Tijdens zulke vergaderingen stemmen de aandeelhouders over allerlei voorstellen van de directie en kunnen ze dus invloed uitoefenen, ook op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Het pensioenfonds heeft gezien de omvang een beperkte invloed. Om op het gebied van goed ondernemingsbestuur toch een vuist te kunnen maken en van binnenuit iets te kunnen bereiken heeft het pensioenfonds zich aangesloten bij Eumedion. Dit is de belangenbehartiger van Nederlandse institutionele beleggers (zoals pensioenfondsen) die zich richt op het verder ontwikkelen van goed ondernemingsbestuur. De vakterm daarvoor is corporate governance. Het gaat om het efficiënt en verantwoord leiden van de organisatie, waarbij rekening wordt gehouden met alle belanghebbenden.

Pensioenakkoord

Op 10 juni hebben het kabinet, de vakbonden en de werkgevers bekendgemaakt dat er overeenstemming is bereikt over de toekomst van het Nederlandse pensioenstelsel. De Eerste en de Tweede Kamer moeten de afspraken nog wel goedkeuren, evenals de vakorganisaties. Het pensioenakkoord geldt zowel voor mensen die pensioen opbouwen als voor mensen die pensioen ontvangen. Dit zijn de belangrijkste afspraken:

- De AOW-leeftijd gaat in 2020 naar 66 jaar; in 2025 gaan mensen waarschijnlijk tot 67 jaar doorwerken.
- Het AOW-pensioen gaat vanaf 2013 met 0,6% extra per jaar omhoog.
- Vanaf 2013 vindt er pensioenopbouw plaats op basis van een pensioenleeftijd van 66 jaar in plaats van de huidige 65 jaar.
- Het blijft ook na 2020 mogelijk om eerder met pensioen te gaan dan 66 jaar, maar dan is de hoogte van uw AOW-uitkering lager. Ook uw pensioenuitkering van Pensioenfonds Hoogovens is dan lager. Dat zit zo: door eerder te stoppen, bouwt u minder lang pensioen op en uit die kleinere 'spaarpot' moet gedurende een langere periode uw uitkering worden betaald.
- Er komt een directer verband tussen de opbrengst van de beleggingen en de hoogte van het pensioen. De mee- en tegenvallers worden verwerkt in het pensioen, maar wel verspreid over een aantal jaren. Elk pensioenfonds kan zelf bepalen hoeveel beleggingsrisico verantwoord is.
- Het is de bedoeling dat de premies niet verder stijgen. Als bijvoorbeeld de levensverwachting verder stijgt, waardoor pensioenfondsen met hogere kosten te maken krijgen, zal dat niet via een premiestijging worden opgelost, maar door een verhoging van de pensioenleeftijd (waarschijnlijk 67 jaar in 2025).

Als het landelijk akkoord wordt omgezet in wetgeving, is het vervolgens zaak om na te gaan wat er moet worden veranderd aan onze pensioenregelingen en op welke manier. Dat is een zaak van Tata Steel en de vakorganisaties. Het bestuur van Pensioenfonds Hoogovens zal hierbij adviseren. In de komende Pensioeninfo gaan we nader in op de gevolgen van het pensioenakkoord.

Tevreden over pensioenfonds

De deelnemers en gepensioneerden geven Pensioenfonds Hoogovens een 7,7 als rapportcijfer voor de totale dienstverlening. Dat is, ondanks de financiële crisis, even hoog als in 2008. Voor het pensioenfonds is de waardering vooral een steun in de rug om hard te blijven werken aan tijdige, duidelijke en betrouwbare informatie.

De tevredenheid van deelnemers en gepensioneerden is voor ons als pensioenfonds de belangrijkste graadmeter. Daarom doen we om de paar jaar onderzoek. In 2010 hebben we opnieuw een dergelijk onderzoek gedaan, in samenwerking met TNS NIPO. Daarbij is niet alleen de klanttevredenheid gemeten, maar ook het pensioenbewustzijn: de mate waarin mensen nadenken over en

bezig zijn met hun eigen pensioen.

Het pensioenfonds kreeg mooie cijfers voor alles wat we maken voor deelnemers en gepensioneerden. Het jaarlijkse pensioenoverzicht scoorde met een 7,8 het hoogst, direct gevolgd door de website met een 7,7 en de brochures met een 7,6. Het pensioenmagazine 'Pensioeninfo' en het publieksjaarverslag scoorden allebei gemiddeld een 7,5. Uitgesproken positief was ook de mening over de persoonlijke contacten met de mensen van het pensioenfonds en over de informatievoorziening rond de financiële crisis.

Pensioenbewustzijn

Uit ander onderzoek is gebleken dat een groot deel van de Nederlandse bevolking weinig weet

over de eigen pensioensituatie. Veel mensen weten bijvoorbeeld niet of hun pensioeninkomen later voldoende zal zijn. Het pensioenbewustzijn dient dus toe te nemen. Het pensioenfonds draagt daar aan bij door te zorgen dat informatie begrijpelijk gepresenteerd wordt. Het verhogen van het pensioenbewustzijn wordt ook belangrijk gevonden door de overheid en onze toezichthouders, De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

Uit ons onderzoek blijkt dat het pensioenbewustzijn het laagst is onder de jongere groepen (jonger dan 35 jaar en 35 tot 44 jaar). Deze deelnemers voelen zich minder betrokken bij hun pensioen en het pensioenfonds. Het pensioenbewustzijn groeit naarmate de pensioenleeftijd dichterbij komt. Maar ook van de 55-plussers is ruim een derde naar eigen zeggen niet op de hoogte van de eigen pensioensituatie.

In het algemeen geldt dat mensen die zich verdiepen in hun pensioensituatie, meer vertrouwen hebben in het pensioenfonds, zich meer betrokken voelen en ook tevredener zijn.

Pensioenplanner bewijst waarde

De pensioenplanner is een online rekenhulp voor deelnemers die na 1949 geboren zijn. Zij kunnen hun pensioensituatie bekijken en uitrekenen wat verschillende pensioenkeuzes betekenen voor de hoogte van hun pensioeninkomen. Het pensioenfonds heeft TNS NIPO laten onderzoeken of de pensioenplanner in de praktijk goed werkt. Dat blijkt inderdaad zo te zijn. Uit het onderzoek blijkt dat de pensioenplanner een duidelijke toegevoegde waarde heeft, omdat hij zorgt voor meer inzicht in de eigen pensioensituatie. De pensioenplanner werd gemiddeld gewaardeerd met een 7,8.

IN GESPREK MET

Sjaak Beers (44), baliemedewerker meethuis Hoogoven 6

‘Volgens mij hebben wij hier bij Tata geen klagen, ik maak me er tenminste niet zo druk om. Mijn pensioen is hier goed geregeld, ik krijg elk jaar netjes mijn overzicht, het gebeurt allemaal tot mijn volle tevredenheid. Natuurlijk, ik zie op de televisie ook wel dat er van alles speelt, dat er een tijdje terug pensioenfondsen in de problemen waren geraakt. Maar ik zie het gewoon zonnig in. En volgens mij is Tata Steel ook een van de betere bedrijven, als je het over het pensioen hebt. Anderen hebben veel meer zorgen, kijk maar eens in de bouwsector. Nee, je hoort mij niet klagen hoor.’

Langer leven, langer pensioen

Kort na de zomer van 2010 kwamen er nieuwe cijfers van het Actuarieel Genootschap waaruit blijkt dat we nog ouder worden. Dat betekent extra kosten voor het pensioenfonds. Er moest nog eens 215 miljoen euro extra opzij gezet worden. Hierdoor is de totale reservering voor de gestegen levensverwachting de laatste 6 jaar opgelopen tot bijna 800 miljoen euro. Deze kosten kunnen niet betaald worden uit de premieopbrengsten, maar moeten verdiend worden met de beleggingen.

De extra kosten voor het langer leven leidden in 2010, los van het resultaat van beleggingen, tot een daling van de dekkinggraad met 5 procent. Vooral daardoor was er geen ruimte om de pensioenen ook nog eens te laten meegroeien met de lonen en de prijzen. In de afgelopen vijf jaar zijn de kosten voor de toegenomen levensverwachting zelfs verantwoordelijk voor bijna 20 procent daling van de dekkinggraad.

Het belangrijkste voor het pensioenfonds is de levensverwachting vanaf 65 jaar; die bepaalt immers de kosten van het te betalen pensioen. In 2010 had een man van 65 jaar een levensverwachting van 17,7 jaar, hij wordt dus gemiddeld 82,7 jaar. Voor een vrouw was dat 20,9 jaar, zij wordt gemiddeld 85,9 jaar. Naar verwachting zal de levensverwachting voor 65-jarige mannen in 2060 oplopen tot 22,2 jaar, een man wordt dan dus gemiddeld 87,2 jaar. Voor een vrouw is dat 23,9 jaar, zij wordt gemiddeld 88,9 jaar.

Bijna 800 miljoen

Op basis van deze prognoses heeft het bestuur besloten dat er over 2010 nog eens 215 miljoen

Voorziening gestegen levensverwachting *bedragen in miljoen euro*

jaar	reservering
2007	280
2008	100
2009	199
2010	215
totaal	794

euro extra moest worden gereserveerd. Inclusief de reserveringen in 2007, 2008 en 2009 heeft het pensioenfonds nu bijna € 800 miljoen opzij gezet om de kosten van de gestegen levensverwachting op te vangen. De in de tabel genoemde reserveringen hadden te maken met de komst van de nieuwe Pensioenwet in 2007. Voor die tijd gingen pensioenfonds uit van een levensverwachting die was gebaseerd op de feitelijke waarneming: hoe oud zijn Nederlanders gemiddeld als ze overlijden? Als die statistieken veranderden dan kon het pensioenfonds maatregelen nemen.

Medische wetenschap

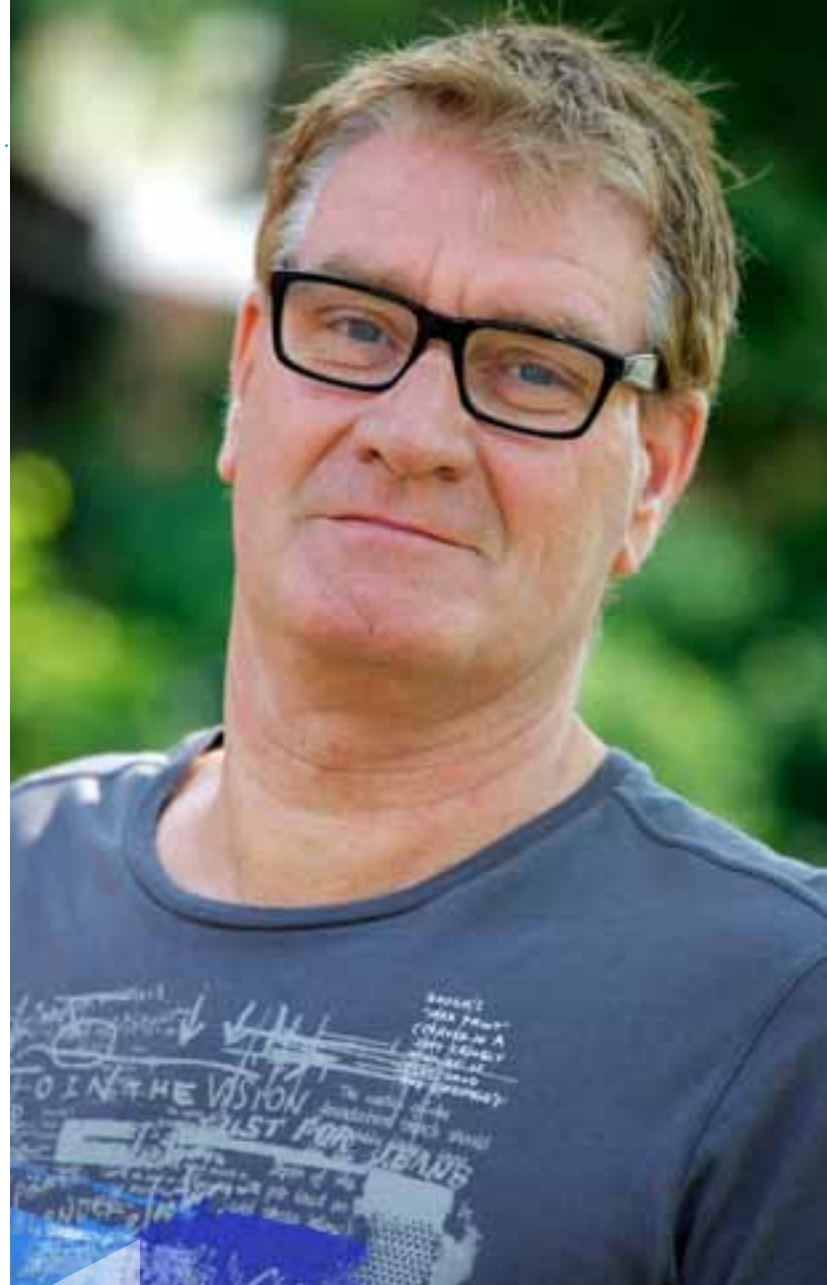
Sinds 2007 moeten pensioenfondsen rekening houden met de verwachte trend in de levensverwachting. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) brengt zulke trends in kaart en kijkt daarbij onder meer naar de ontwikkeling van de zorg en de medische wetenschap.

Het CBS maakt zijn prognoses op basis van de ontwikkelingen in de afgelopen decennia en kijkt in hoeverre het realistisch is om die lijn nog een halve eeuw door te trekken, naar 2060. Belangrijk is vooral dat dankzij de medische wetenschap een aantal ziektes beter te voorkómen en te behandelen is. Er overlijden bijvoorbeeld, vergeleken met 1970, nog maar half zo veel mensen aan hart- en vaatziekten. Dat is te danken aan een snellere diagnostiek, een betere behandeling van de hartziekten zelf (bijvoorbeeld dotterbehandeling) en preventieve geneesmiddelen, zoals cholesterolverlagers.

Het Actuarieel Genootschap, de brancheorganisatie van verzekeringswiskundigen, presenteerde in augustus 2010 zijn nieuwe prognoses voor de levensverwachting in 2060. Voor de korte termijn wijken die wat af van de berekeningen van het CBS, maar voor de langere termijn zijn de prognoses van het CBS en het Actuarieel Genootschap vergelijkbaar. De meeste pensioenfondsen volgen deze prognoses voor hun eigen berekeningen en dat geldt ook voor Pensioenfonds Hoogovens.

Minder afwijking

Met de invoering van de nieuwe prognoses is de verwachting dat de stijging van de levensverwachting de komende jaren minder zal afwijken van de prognose dan de afgelopen jaren. Extra reserveringen zijn dan niet nodig en er kan dan meer ruimte ontstaan om extra rendement van beleggingen te gebruiken om de pensioenen te laten meegroeien met de lonen en de prijzen. Het verhogen van de pensioenen is en blijft echter geen automatisme en geen garantie; het pensioenfonds reserveert er geen geld voor.

IN GESPREK MET

Ruud Roolker (51), procesoperator en plaatsvervangend ovenchef

'Ik werk hier sinds 1978. Eerst twee jaar bedrijfsschool, toen de ploegendienst in. In die tijd wist je dat je er zo rond je 57ste uit kon, dan was je klaar. Later werd dat 61 en het zal voor mij wel later worden. Mijn pensioen is geen punt, daar ga ik het tegen die tijd echt wel mee redden. Ik heb nu immers ook een prima salaris. We zijn kennelijk beter af dan veel anderen. Maar goed, ik moet eerst nog tien jaar verder. Het werk is op zich leuk, maar ik draai nu ruim dertig jaar ploegendienst, dat wordt fysiek wel zwaarder.'

Goed beleggingsresultaat

In 2010 behaalde het pensioenfonds een beleggingsopbrengst van € 340 miljoen; het rendement op beleggingen kwam uit op 6,4%. Beleggen, op een verantwoorde manier, is absoluut noodzakelijk om het vermogen van het pensioenfonds op de lange termijn te laten groeien, de verplichtingen te kunnen nakomen en waar mogelijk ruimte te creëren voor toeslagverlening.

Kenmerk van ons beleggingsbeleid is dat ons vizier is gericht op de lange termijn. Slechtere jaren worden vrijwel altijd weer gecompenseerd door goede jaren. Pensioenfonds Hoogovens belegt bovendien met relatief weinig risico. Hierdoor kan het rendement in hoogtijdagen iets minder spectaculair zijn. Maar in slechte tijden beschermt het ons tegen te diepe dalen.

Het pensioenfonds heeft voor zijn beleggingen twee portefeuilles. De matchingportefeuille moet - samen met de premies - zorgen dat er genoeg vermogen wordt opgebouwd om de afgesproken pensioenen te kunnen uitbetalen. Met de returnportefeuille probeert het pensioenfonds extra rendement te halen. Daarvan kunnen, bij voldoende resultaat, de pensioenen worden verhoogd. Het rendement over 2010 stond tegenover hoge kosten voor de gestegen levensverwachting en de lage rente. Daardoor was er geen financiële ruimte voor het verhogen van de pensioenen en de opgebouwde pensioenaanspraken met de prijs- en loonontwikkeling.

Schuldencrisis

Het beleggingsjaar 2010 is voor een groot deel beïnvloed door de grote overheidsschulden in de Westerse landen, met name in enkele Eurolanden.

Net als andere pensioenfondsen heeft Pensioenfonds Hoogovens belegd in Europese staatsobligaties, waaronder Griekse. De schuldencrisis waar deze landen in terecht gekomen zijn, heeft de beleggingsrendementen van het pensioenfonds negatief beïnvloed.

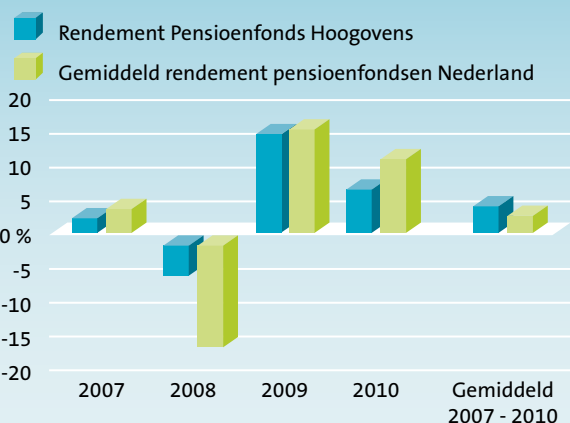
Herstelplan op schema

Medio 2009 begon het pensioenfonds met de uitvoering van een herstelplan. Doel is het herstellen van de financiële buffers van het pensioenfonds, oftewel een hogere dekkingsgraad. In het herstelplan staan twee zaken centraal: de premie is verhoogd naar het maximale niveau en de pensioenen groeien niet of minder mee met de prijs- en loonontwikkeling. De uitvoering van het herstelplan ligt op schema.

Begin 2009 zakte de dekkingsgraad van het pensioenfonds tot onder de 105%. We kregen als gevolg daarvan te maken met een dekkingstekort en hebben in maart 2009 een herstelplan ter goedkeuring aan De Nederlandsche Bank (DNB) voorgelegd. DNB keurde het plan in juni 2009 goed. In het herstelplan staan de maatregelen die het bestuur neemt om de dekkingsgraad weer boven het minimaal vereiste niveau van 105% te brengen en binnen vijftien jaar weer boven het vereiste niveau van 115%.

Door de voorspoedige ontwikkelingen op de financiële markten verliep het herstel in 2009 aanzienlijk sneller dan in het herstelplan was voorzien. In 2010 is de dekkingsgraad, vooral als gevolg van de kosten van de hogere levensverwachting, weliswaar gedaald tot onder het niveau van de vereiste dekkingsgraad, maar het pensioenfonds ligt wat de dekkingsgraad betreft nog steeds iets voor op het schema van het herstelplan.

BELEGGINGSRENDEMENT 2007 - 2010

IN GESPREK MET

Daan Kuilman (27), smelter-proces-regelaar afdeling Hoogovens

'Ik ben nu 27 jaar, dus mijn pensioen speelt op dit moment niet echt. Ik denk er niet elke dag aan, zal ik maar zeggen. Toch volg ik de discussie over de toekomst van de pensioenen in Nederland wel hoor. Termen zoals de dekkingsgraad zijn voor mij dan ook geen geheim. Ik volg het op het nieuws, er is van alles aan de hand en ik hoop dat ze het ook voor jongeren goed gaan regelen. Maar ja, aan de andere kant, ik zou nu in 2051 met pensioen gaan. Dan zijn we zo'n veertig jaar verder. In die tijd kan er nog zo veel veranderen.'

Verantwoording financieel beleid 2010

De financiële gezondheid van het pensioenfonds is af te lezen aan de dekkingsgraad. Dat is de verhouding tussen het vermogen en de verplichtingen. Het vermogen staat niet allemaal op de bank, het is belegd, bijvoorbeeld in aandelen. De verplichtingen zijn de huidige en toekomstige pensioenen die het pensioenfonds moet betalen. De dekkingsgraad daalde in 2010 van 117,3% op 31 december 2009 naar 110,6% op 31 december 2010.

De daling werd voor een groot deel veroorzaakt door een stijging van de levensverwachting (zie daarvoor pagina 10-11). Zonder de gestegen levensverwachting zou de dekkingsgraad eind 2010 op 115,6% zijn uitgekomen. In de eerste maanden van 2011 is de dekkingsgraad weer iets opgelopen, naar 114,6% per eind mei. Voor elke euro die het pensioenfonds aan pensioen moet betalen, hebben we dus € 1,15 in kas.

Geen ruimte voor verhogen pensioenen

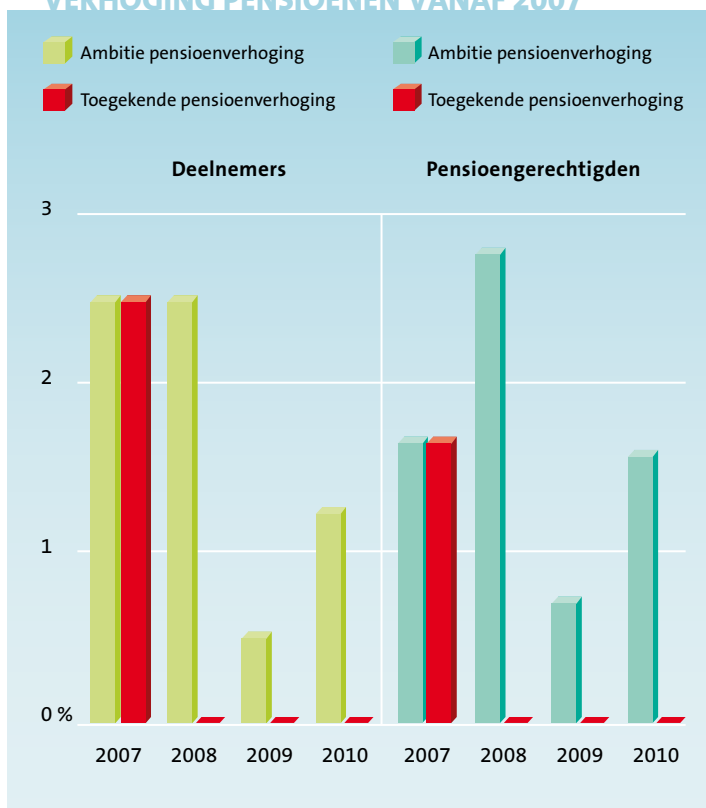
Het pensioenfonds maakte het begin 2011 al bekend: het bestuur heeft besloten dat er niet voldoende geld is om de pensioenen en de opgebouwde pensioenaanspraken per 1 januari 2011 te verhogen. Per 1 januari 2011 bedraagt daarmee de achterstand voor deelnemers in totaal 4,32%. De achterstand voor pensioen-

gerechtigden is 5,13%. De beleggingsopbrengsten waren heel behoorlijk, maar daar stonden de hogere levensverwachting en de lage rente tegenover. Als gevolg hiervan is de dekkingsgraad van het pensioenfonds in 2010 gezakt van 117,3% per 31 december 2009 naar 110,6% per 31 december 2010. Dat was te laag om de pensioenen te kunnen verhogen.

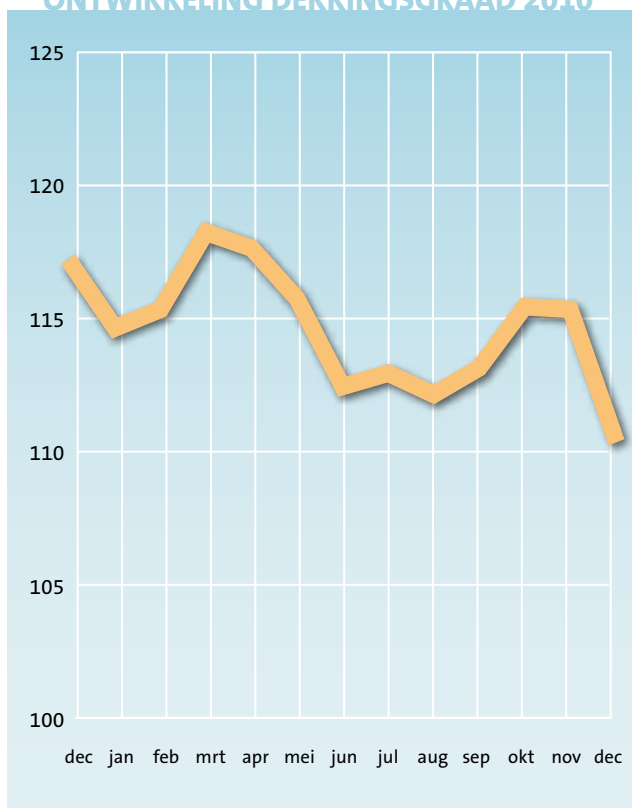
Het bestuur van het pensioenfonds beoordeelt elk jaar of er genoeg geld beschikbaar is voor het verhogen van de pensioenen en de opgebouwde pensioenaanspraken.

We verwachten dat er de komende jaren onvoldoende geld zal zijn om de pensioenen en de opgebouwde pensioenaanspraken volledig te kunnen verhogen met de prijs- en loonstijgingen. Hiernaast is het inhalen van de niet toegekende verhogingen onzeker.

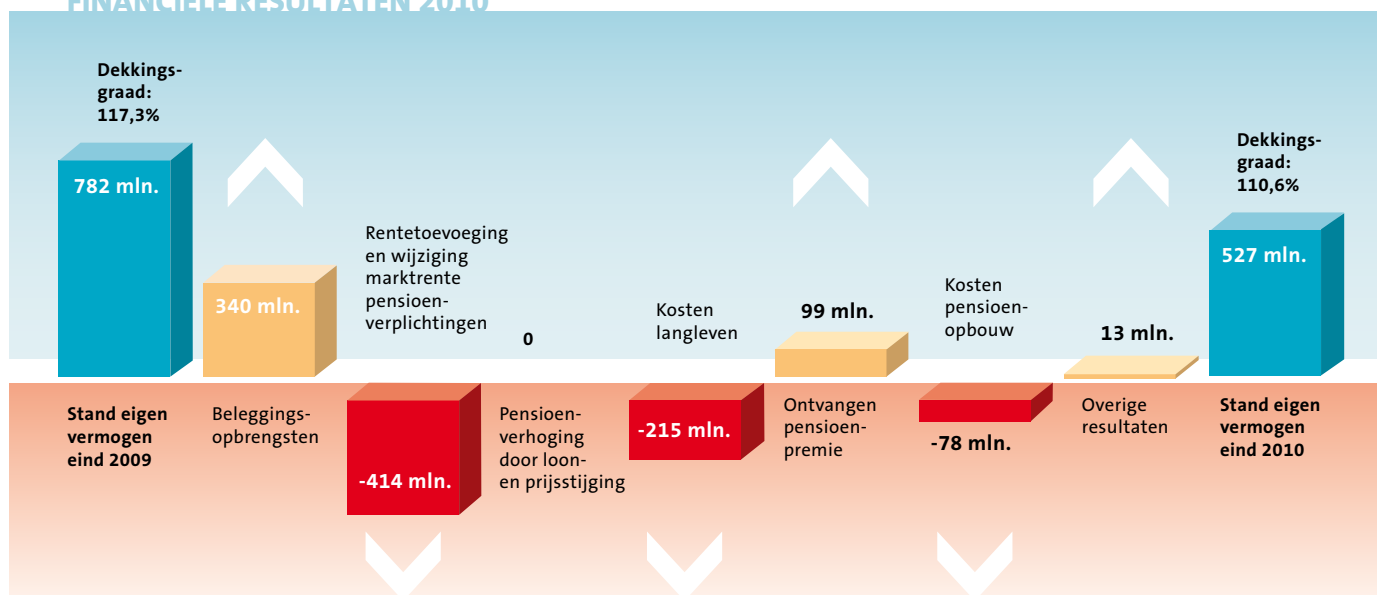
VERHOOGING PENSIOENEN VANAF 2007

ONTWIKKELING DEKKINGSGRAAD 2010

FINANCIËLE RESULTATEN 2010

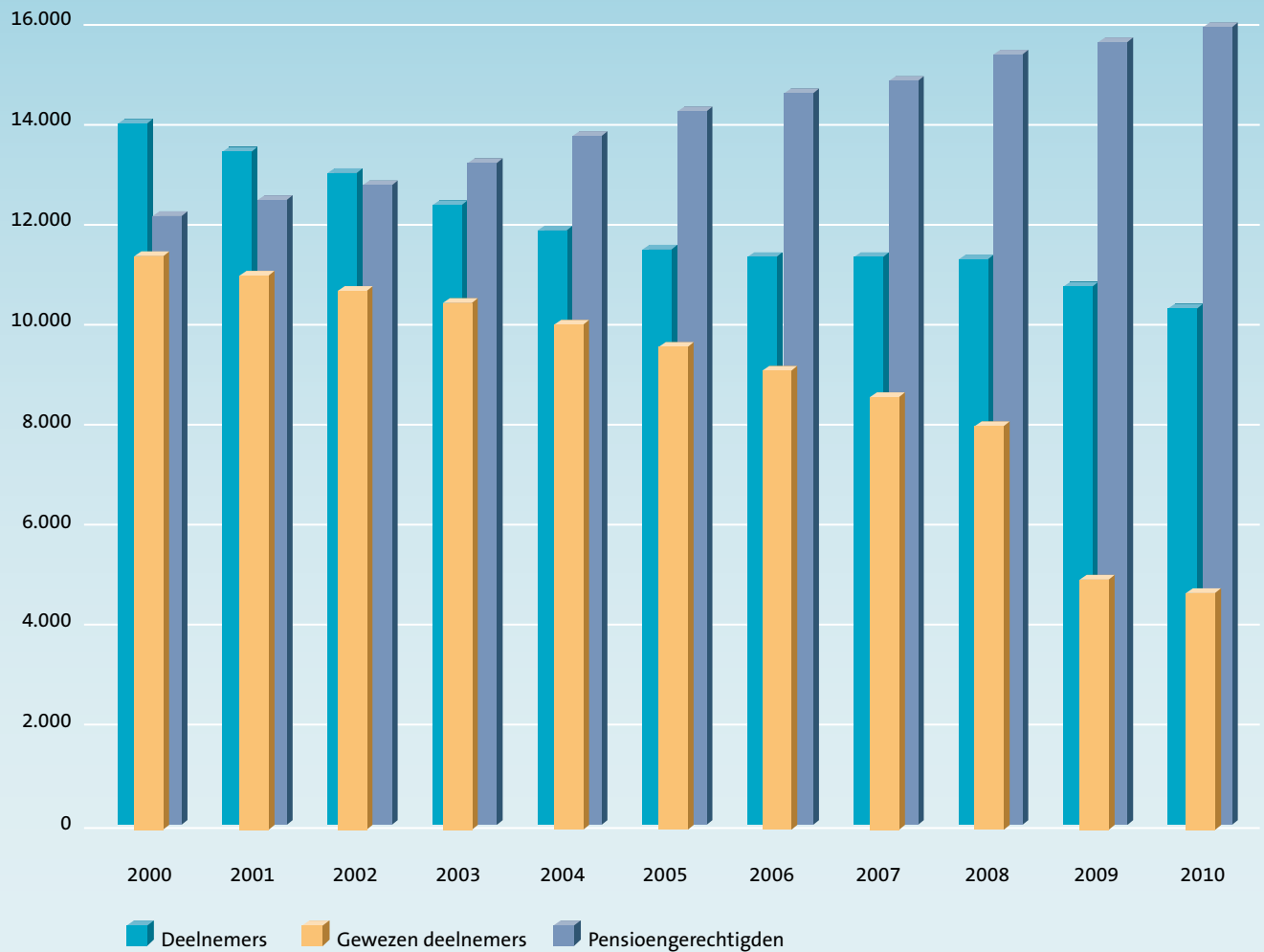
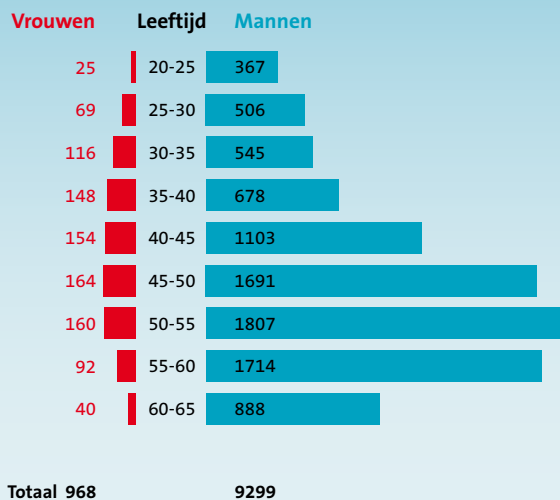
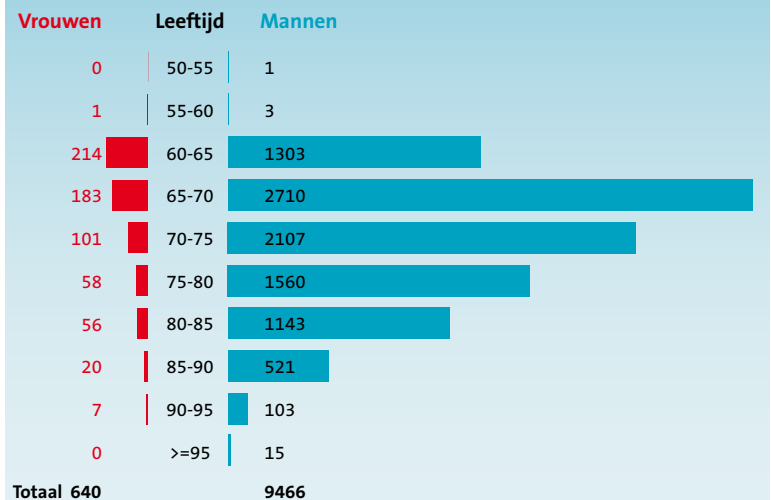

Uit de grafiek valt af te lezen dat, ondanks een positief beleggingsresultaat van bijna 7%, het eigen vermogen (= financiële buffer boven op pensioenverplichtingen) in 2010 is afgenomen van € 782 miljoen naar € 527 miljoen. Met € 414 miljoen is de lage rente de grootste post. Een andere belangrijke oorzaak is de toename van de levens-

verwachting. Het gevolg daarvan is dat gemiddeld over een langere periode pensioen moet worden uitbetaald.

Om dat mogelijk te maken is een reservering van € 215 miljoen op het eigen vermogen noodzakelijk.

AANTAL VERZEKERDEN OVER DE AEGELOPEN 10 JAAR

LEEFTIJDOPBOUW VAN ACTIEVE DEELNEMERS
PER 31 DECEMBER 2010LEEFTIJDOPBOUW VAN PENSIOENGERECHTIGDEN
MET EEN OUDERDOMSPENSIËN PER 31 DECEMBER 2010

ONTWIKKELING AANTAL VERZEKERDE DEELNEMERS

Stand begin boekjaar		10.775
Toetredingen		157
Einde deelnemerschap	-211	
Ingang pensioen	-437	
Overlijden	-17	
Afkoop en andere oorzaken		0
Saldo mutaties	-508	
Stand einde boekjaar		10.267

ONTWIKKELING AANTAL GEWEZEN DEELNEMERS

Stand begin boekjaar		5.012
Einde deelnemerschap		211
Waardeoverdracht	-40	
Ingang pensioen	-322	
Overlijden	-21	
Afkoop en andere oorzaken	-66	
Saldo mutaties	-238	
Stand einde boekjaar		4.774

ONTWIKKELING AANTAL MENSEN
MET OUDERDOMSPENSIOEN

Stand begin boekjaar		9.814
Toetredingen		0
Einde deelnemerschap		0
Ingang pensioen		759
Overlijden	-362	
Afkoop en andere oorzaken	-105	
Saldo mutaties		292
Stand einde boekjaar		10.106

ONTWIKKELING AANTAL MENSEN
MET PARTNERPENSIOEN

Stand begin boekjaar		5.710
Einde deelnemerschap		0
Ingang pensioen		318
Overlijden	-289	
Afkoop en andere oorzaken	-21	
Saldo mutaties		8
Stand einde boekjaar		5.718

IN GESPREK MET

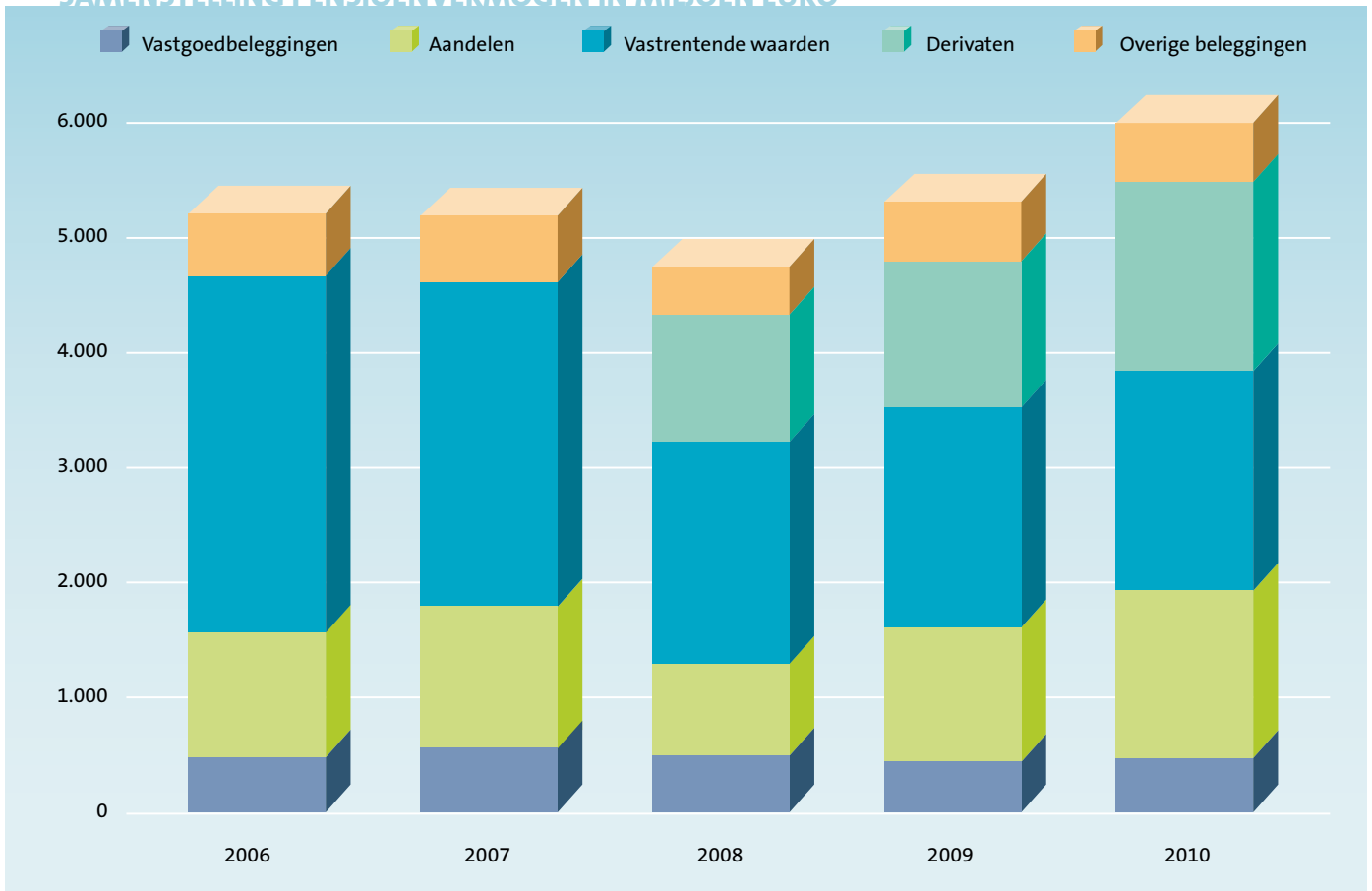
**Piet de Graaf (64), gepensioneerd,
ex-smelter**

'Je ziet dat die prijscompensatie er niet in zit en dan wordt het vanzelf wat minder.

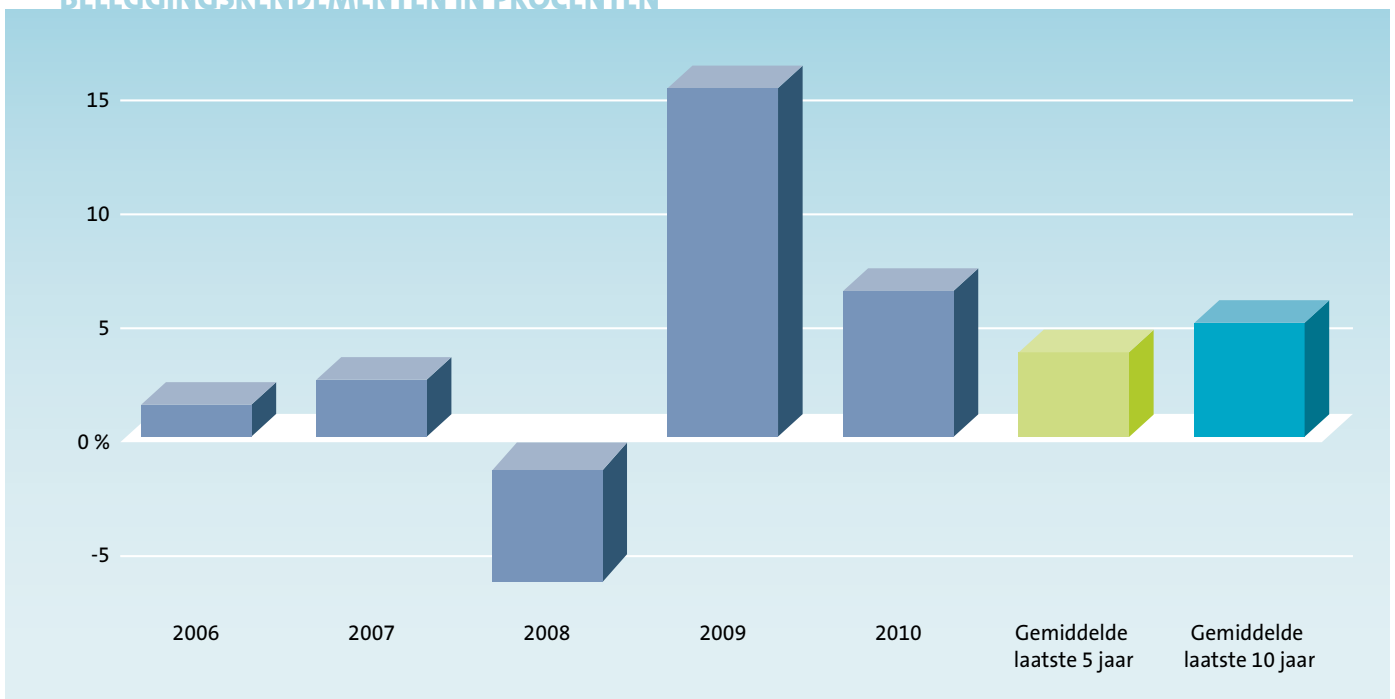
Maar weet je wat het is, zo'n pensioenfonds heeft ook z'n eigen verantwoordelijkheden, die mogen niet te veel risico nemen. We wachten maar af of het in de toekomst weer beter wordt.

Ik maak me voor mezelf niet direct zorgen. Ik heb een eigen woning, die is afbetaald en we hebben gezorgd dat het huis in goede conditie is, er komen geen grote dingen aan. En mijn vrouw werkt nog, dat scheelt ook. Ik denk dat er wel mensen in de problemen kunnen komen. Die kunnen nu rondkomen en straks misschien net niet.'

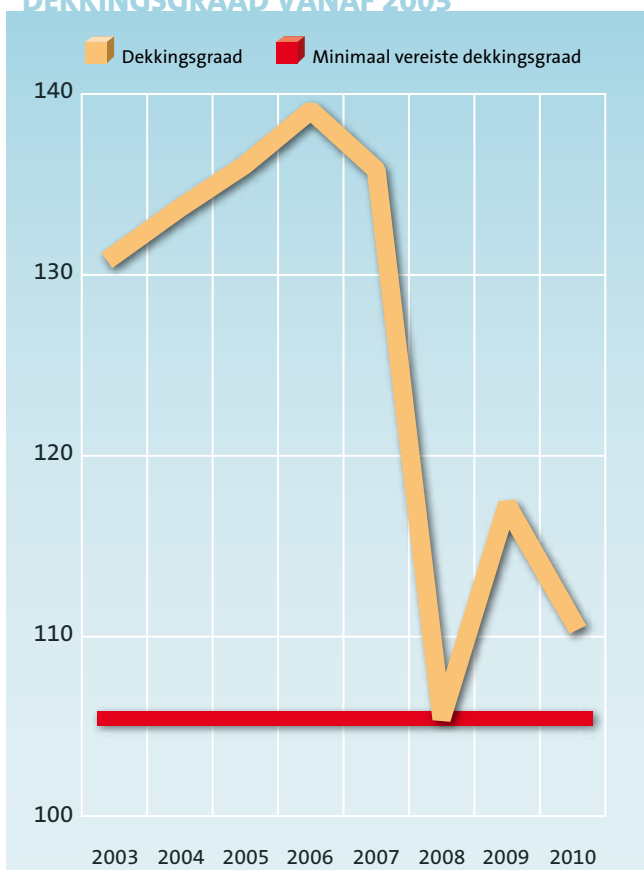
SAMENSTELLING PENSIOENVERMOGEN IN MILJOEN EURO

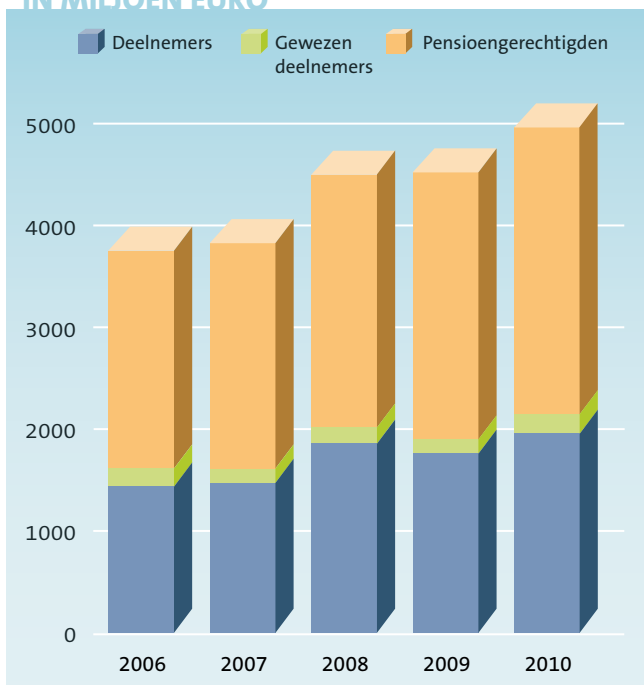
BELGGINGSRENDEMENTEN IN PROCENTEN

DEKKINGSGRAAD VANAF 2003

VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTINGEN IN MILJOEN EURO

IN GESPREK MET

**Irma Gerritsen (52), medewerker
bedrijfsbureau Waste Management**

'Het is natuurlijk wel een feit dat het pensioen al een paar jaar niet is verhoogd. Mijn vader (85 jaar) zit ook bij het pensioenfonds, dus die merkt dat elke maand. Voor mezelf maak ik me niet al te veel zorgen. Ik heb in de loop van de jaren wat extra opzij gezet. En ons pensioen is zeker niet slecht. Ik las dat we het in vergelijking met andere pensioenfondsen goed doen. Voor alle deelnemers en gepensioneerden, maar met name voor mensen met een klein pensioentje is het te hopen dat het pensioenfonds straks de pensioenen wel weer kan laten meegroeien met de lonen en prijzen. Anders valt er wel een groot gat in je inkomen.'

COLOFON

Productie en realisatie

vMtB Communicatie, Driehuis

Vormgeving

M.Art, Haarlem

Fotografie

Chris Hoefsmit, Haarlem

Iwein Maassen, Haarlem

Grafieken

Icke design, Haarlem

Drukwerk

Boom&van Ketel, Haarlem

Dit publieksjaarsverslag bevat een selectie van de informatie uit het jaarverslag 2010 van Stichting Pensioenfonds Hoogovens.

Belangstellenden kunnen dit verslag downloaden van www.pfhoogovens.nl of een gedrukte versie aanvragen bij het pensioenfonds. Het telefoonnummer is (0251) 49 10 83.

STICHTING
PENSIOENFONDS
HOOGOVENS

Postbus 10000

1970 CA IJmuiden

Telefoon (0251) 49 16 02

E-mail pensioenservices@pfhoogovens.nl

Internet www.pfhoogovens.nl